

Lapsen hyvinvointi ja osallisuus vanhempien erossa

Aito läsnäolo
ja kohtaaminen

Kiinnostus lasta ja
lapsen asioita kohtaan

Lapsen
huomaaminen

Kiireetön ilmapiiri

Lapsi saa olla
sellainen kuin on

Yksilöllinen
kohtaaminen ja tuki

**KUKA
HUOMAA
MUT?**

-
- ♥ Muista pienet sanat, eleet ja teot
 - ♥ Ennakkoluulottomuus
 - ♥ Varhainen apu ja tuki
 - ♥ Hyväksy oma keskeneräisyys
 - ♥ Sensitiivisyys

Minulla on oikeus

Kuulla erosta ja puhua siitä, kun haluan puhua

Säilyttää suhde molempiin vanhempiini

Säilyttää suhde itselleni merkityksellisiin läheisiin

Tuntea tunteita ja näyttää niitä

Turvaan, hoivaan ja huolenpitoon

Tulla rakastetuksi

Lapsen kokemus voi olla erilainen kuin muilla perheenjäsenillä. Tällöin voi tarvita työskentelyä koko perheen kanssa.

- ♥ Se, mitä minä koen, on minulle totta.
- ♥ Kokemustani ei saa vähätellä eikä siitä saa tehdä oletuksia, vaikka itse kokisit asian eri tavalla kuin minä.
- ♥ Pysähdy minun kokemukseni äärelle.
- ♥ Muistathan, ettei minun tarvitse asettua kenenkään puolelle tai kuulla puhuttavan pahaa toisesta vanhemmastani.
- ♥ Toivon, että voin luottaa siihen, että minua koskevissa asioissa vanhempani tekevät yhteistyötä.
- ♥ Saan ikävöidä ja pitää yhteyttä minulle tärkeisiin ihmisiin huolimatta aikuisten välisistä suhteista.

Ero on minunkin asiani

- ♥ Minulla on lupa omiin mielipiteisiin.
- ♥ Voin vaikuttaa asioihin ikätasoni ja ymmärrykseni mukaan.
- ♥ Minulla on omat tunteet ja toiveet.
- ♥ Saan ilmaista itseäni minulle sopivalla tavalla ja ajalla.
- ♥ Saan kertoa mikä minulle on tärkeää ja mitä haluan elämässäni säilyttää.

Pienet arkiset asiat, kuten sanat, kysymykset, teot ja eleet lapsen arjessa mahdollistavat lapsen osallisuuden eri toimintaympäristöissä.

Keinoja, joilla tuet minua:

- ♥ Vietetään aikaa yhdessä.
- ♥ Huomioithan sen mihin pystyn ja mitä osaan.
- ♥ Rohkaise minua tunnistamaan, sanoittamaan ja näyttämään tunteitani.
- ♥ Tehdään niitä asioita, mistä minä tykkään: Leikki, lelut, kuvallinen ilmaisu, pelit, liikkuminen, musiikki, sadut

Näe, kohtaa ja huomaa minut

- ♥ Auta minua ymmärtämään, että ero ei ole minun syytäni.
- ♥ Minun ei tarvitse ottaa vastuuta aikuisista, saan olla vapaa siitä huolesta.
- ♥ Aikuisen vastuulla on ymmärtää mistä asioista kanssani voi puhua ja miten.
- ♥ Pyri hallitsemaan omat tunteesi ja anna minun tunteilleni tilaa.
- ♥ Ole minulle turvallinen aikuinen.
- ♥ Tunnistan mitä aikuinen pystyy ottamaan vastaan.
- ♥ Ethän vertaa minua muihin, esimerkiksi sisaruksiini.
- ♥ Minä olen hyvä ja riitän omana itsenäni.
- ♥ Kohtaa minut yksilönä ja sen ikäisenä kuin olen.

Keinoja, joilla tuet minua:

- ♥ Aisti, milloin tarvitsen kuuntelua ja kosketusta.
- ♥ Näytä minulle, että olen hyväksytty.
- ♥ Heittäydy minun maailmaani ja ole valmis luopumaan omista odotuksistasi.
- ♥ Anna minulle aikaa ja tilaa.
- ♥ Saan jutella siellä, missä minulla on mukava olla.
- ♥ Anna minulle mahdollisuus apuun ja tukeen.

Lapsen kohtaaminen on aikuisen vastuulla ja kuuluu kaikille aikuisille. Ole rohkea ja uskalla kohdata lapsi myös erossa. Lapsi tarvitsee avoimen ilmapiirin ympärilleen eroasioita käsiteltäessä.

Minäkin tarvitsen tukea

- ♥ Tunteeni ovat totta, ethän väheksy niitä.
- ♥ Kaikki tunteeni ovat sallittuja, vaikka ne olisivat ristiriidassa sinun tunteitasi kanssa.
- ♥ Anna minulle ja tunteilleni tilaa.
- ♥ Auta minua tunnistamaan, kertomaan ja näyttämään tunteeni. Voin tuntea hyvin erilaisia tunteita; mm. syyllisyyttä, häpeää, helpotusta.
- ♥ Huomaathan, miten reagoin eri tilanteisiin ikätasoni huomioiden.
- ♥ Kerron sinulle äänelläni ja olemuksellani miltä minusta tuntuu. Minuun vaikuttaa erityisesti sinun tunteesi. Aistin tunteesi kosketuksesta, läsnäolosta ja äänestä.
- ♥ Huolehdithan, että tulen huomioiduksi erossa ja saan tarvittaessa ammattilaisen tukea.
- ♥ Kerrothan millaista apua on tarjolla ja anna minun kokeilla mikä auttaa minua parhaiten.
- ♥ Ethän oleta millaista tukea tarvitsen, vaan kysy mistä olen kiinnostunut.
- ♥ Anna minulle mahdollisuus palata omaan kokemukseeni erosta.

Keinoja, joilla tuet minua:

- ♥ Anna minulle keinoja tunteiden ilmaisuun ja tunnistamiseen.
- ♥ Ohjaa minut sinne, mistä saan apua.
- ♥ Rutiinit ja yhteiset sopimukset tuovat turvaa arkeeni.
- ♥ Voin haluta kertoa asioistani yksilönä tai ryhmässä.
- ♥ Näytähän luottamuksesi minuun, niin voin luottaa sinuun.
- ♥ Olethan minulle avoin.

Ammattilaisille

Menetelmiä ja toimintatapoja, joista on hyötyä erotilanteissa

- ♥ Erilaiset perheet- teema osana lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä
- ♥ Monimuotoisten perheiden kohtaaminen
- ♥ Eron ensiapupisteet
- ♥ Erovertaistoiminnot lapsille, nuorille sekä vanhemmille
- ♥ Tunnetaidot tutuiksi perheen eri jäsenille
- ♥ Eroauttamisen palveluista tiedottaminen
- ♥ Vanhemmuussuunnitelma eron jälkeen
- ♥ Työyhteisön ja työntekijöiden osaamisen vahvistaminen sekä työyhteisön tuki.
- ♥ Lapset puheeksi -menetelmä.
Lapset puheeksi-keskustelua on mahdollista pyytää lapsiperheitä koskevissa toimintaympäristöissä.
- ♥ Aidon kohtaamisen huoneentaulun periaatteet (Lape Etelä-Savo)

On lapsen etu, että vanhemmat saavat apua ja tukea eroon ja heidät huomioidaan tasavertaisesti kohtaamisissa ja lapsen elämään liittyvissä asioissa. Ammattilaisella on vastuu huolehtia verkostojen mukaan ottamisesta ja käytännön asioiden selvittelyistä perheen parhaaksi.

Kysy ensin

- ♥ Miten madaltaa kynnyistä puhua erosta lapsen ja perheen kanssa?
- ♥ Miten palvelut ovat lapsen saavutettavissa?
- ♥ Miten lapsi saa apua ja tukea?
- ♥ Miten lapsi tulee huomioduksi palveluissa?
Onko palveluissa eriarvoisuutta?

Erosta tulee kertoa kaikille lapsen kanssa
tekemisissä oleville, jotta lapsi saa parhaan
mahdollisen tuen.

Kaikilla on omanlainen erotarina,
myös saman perheenjäsenillä.

Lapsen olemus ei aina kerro
lapsen tilanteesta ja tarpeesta tukeen.

Lapselle tulee tarjota tukea aina erotilanteessa.

Asioihin voi aina palata.

Kuka huomaa mut? -hankkeen materiaalit:

Lapsen ääni erossa -video

Lapsen oikeudet erossa

Minun oikeudet erossa

Ero puheeksi – ja Ero puheeksi lasten kanssa
-kortit

Eroa harkitsevan tai eronneen checklista

Hyödyllisiä linkkejä:

Lapsen huoltolaki

[Apuaeroon.fi](https://apuaeroon.fi) -sivusto

VIOLA
VÄKIVALLASTA
VAPAAKSI RY

Kuka huomaa mut? – Vanhempien eron
kohdanneiden lasten osallisuutta ja
hyvinvointia vahvistava hanke (2019–2021).

Materiaali on tuotettu yhdessä kehittäjänuoren ja
-vanhempien sekä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Materiaali perustuu Lapsen huoltolakiin ja
Lapsen oikeuksien sopimukseen.

Materiaali painettu 2022